

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de SRL „Viragaz-prim” și Victor Cobzari,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Andreev și Ana Andreev către „Viragaz-prim” SRL, intervenient accesoriu Victor Cobzari, cu privire la încasarea indemnizației unice pentru deces și a prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de „Viragaz-prim” SRL și menținută hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 25 ianuarie 2018, Andrei Andreev și Ana Andreev au depus cerere de chemare în judecată către SRL „Viragaz-prim”, cu participarea intervenientului accesoriu Victor Cobzari, prin care au solicitat încasarea indemnizației unice pentru deces și a prejudiciului moral.

În motivarea cererii au indicat că, la 12.01.2016, s-a produs accidentul de muncă, urmare a căruia a decedat Andreev Serghei, care este tata lor. Pe faptul incidentului dat, Inspekția muncii a întocmit procesul-verbal de cercetare a accidentului de muncă nr.C-2016-PVA-03.

Conform procesului-verbal enunțat, la momentul decesului, Andreev Serghei activa în funcție de sudor în cadrul instituției pârâte, în baza contractului de muncă nr. 6 din 04.04.2008.

În procesul-verbal de cercetare este indicată modalitatea de producere a accidentului, și anume, prin cădere de pe scara cu înălțimea de 2,5 m pe teritoriul șantierului de construcție din complexul „XXX” de pe str. XXX, mun. Chișinău.

În partea descriptivă a procesului-verbal se indică despre faptul că, după producerea accidentului, pârâtul nu a anunțat organul competent despre producerea acestuia, prin ce a încălcat pct. 9 din Regulamentul privind modul de cercetare a accidentelor de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1361, despre

producerea accidentului de muncă, fiind înștiințată inspecția de către IP Botanica, mun. Chișinău.

La fel, reclamanții au indicat că, nu a fost menținută starea lucrurilor conform modului de la momentul producerii accidentului în temeiul pct. 8 din Regulament, iar referitor la vinovăția de producerea accidentului de muncă, în pct. 8 al procesului-verbal se indică despre administratorul pârâtului, precum că acesta nu a luat măsurile corespunzătoare pentru protecția sănătății și securității muncii conform art. 10 al Legii nr. 186, precum și s-a indicat că, defunctul nu a fost asigurat cu echipamentul necesar pentru efectuarea lucrărilor, conform art. 13 al aceleiași Legi.

Totodată, ca încălcare din partea pârâtului se indică faptul că, acesta nu a organizat elaborarea instrucțiunii privind securitatea și sănătatea în muncă, conform art. 13 al Legii 186; nu a efectuat evaluarea riscurilor profesionale de către evaluatori cu finalizarea propunerilor de măsuri pentru prevenire.

Conducătorul întreprinderii pârâte nu a absolvit cursuri de instruire în domeniul securității muncii, care sunt necesare ca acesta să aibă posibilitatea instruirii ulterioare.

În continuare, reclamanții au făcut referire la prevederile legale referitoare la modalitatea de calculare a indemnizației unice în caz de deces, invocând mărimea acesteia în sumă de XXX de lei.

Astfel, au solicitat încasarea indemnizației unice de deces în sumă de XXX de lei, a prejudiciului moral în sumă a câte XXX de lei pentru fiecare și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a încasat de la SRL „Viragaz-prim”, în beneficiul lui Andrei Andreev și Ana Andreev, indemnizația unică pentru decesul produs în urma accidentului de muncă în sumă de XXX de lei și 60 de bani.

S-a încasat de la SRL „Viragaz-prim”, în beneficiul lui Andrei Andreev și Ana Andreev, prejudiciul moral în sumă de câte 1000 de lei pentru fiecare.

În rest, cererea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat de la SRL „Viragaz-prim” în contul statului taxa de stat în sumă de 18287,48 de lei.

La 05 februarie 2019, SRL „Viragaz-prim” a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat a fost respins și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile art. 238-241 Cod de procedură civilă constată că, dispozițiile procedurale sus-arătate au fost respectate întru tot. Instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei. Concluziile instanței de fond expuse în hotărâre sunt în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Astfel, Colegiul Civil a considerat că soluția primei instanțe în partea încasării indemnizației unice pentru decesul lui Andreev Serghei, ca urmare a accidentului de muncă în sumă de XXX de lei, este întemeiată, considerând-o ca nefiind una derizorie în comparație cu prejudiciul suportat, având în vedere că corespunde pct. 9 din Hotărârea Guvernului nr.513/11.08.93 despre aprobarea Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, potrivit căruia, pentru calcularea indemnizației unice, salariul mediu anual al accidentatului se determină pentru perioada de decontare de doi ani (24 luni calendaristice - de la data de 1 până la data de 1) premergători pierderii capacității de muncă ori decesului angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale.

La acest capitol, Colegiul a apreciat ca fiind juste și concluziile instanței de fond cu privire la aceea că, la momentul decesului, defunctul avea vârsta de 57 de ani, iar pentru calcularea indemnizației unice, salariul mediu anual al accidentatului se determină pentru perioada de decontare de doi ani (24 luni calendaristice - de la data de 1 până la data de 1) premergători decesului angajatului pentru o perioadă minim de 10 ani. Adică, deși, în norma art. 18 al Legii nr.186 se indică calcularea indemnizației prin înmulțirea salariului mediu anual la numărul anilor compleți pe care acesta nu i-a trăit până la vârsta de 62 de ani, se face mențiunea „...dar nu mai puțin de 10 salarii medii anuale”, ceea ce implică o perioadă minimă garantată de 10 ani, și, nu anii netrăiți până la vârsta de 62 ani - 5 ani.

Totodată, contrar argumentului apelantului, precum că instanța neîntemeiat a aplicat normele art. 3 al Hotărârii nr. 513/11.08.93, ceea ce vine în contradicție cu art. 1419 din Codul Civil al Republicii Moldova și în contradicție cu Legea Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative art. 7, alin (3), Colegiul a considerat că instanța de fond corect a motivat acest aspect, stabilind corect dreptul reclamanților la sumele pretinse. Corect a stabilit că această răspundere îi revine anume SRL „Viragaz-prim”, conform art. 18 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186 din 10.07.2008, deoarece, pe de o parte, acest incident s-a produs în timpul orelor de muncă, în sensul art. 196 Codul muncii, iar, pe de altă parte, între părți au existat relațiile de muncă și respectiv prejudiciul a fost cauzat ca urmare a acțiunilor culpabile ale apelantului care poartă vina pentru accidentul de muncă.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, angajatorul a încălcat regulile de securitate a muncii și aceste acțiuni s-au soldat cu comiterea accidentului, din care rezultă prejudiciul cauzat.

La 04.07.2019, SRL „Viragaz-prim” și Victor Cobzari au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 21 mai 2019.

În motivarea recursului au indicat că decizia instanței de apel este ilegală, iar normele de drept material au fost aplicate eronat, nefiind aplicată legea care urma să fie aplicată. Atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au aplicat legea nouă la soluționarea acestei cauze, și anume prevederile art. 1419 Cod civil, care prevăd expres căror categorii de persoane li se poate acorda dreptul la despăgubire.

Astfel, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

La 13.09.2019, Andrei Andreev și Ana Andreev, reprezentați de avocatul Dumitru Codreanu, au depus referință la cererea de recurs, prin care au solicitat respingerea cererii de recurs.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 21 mai 2019 și expediată pentru comunicare participanților la proces la 13 iunie 2019 (f. d. 145). Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SRL „Viragaz-prim” și Victor Cobzari, neîntemeiat și care urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL „Viragaz-prim” și de Victor Cobzari, nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de

apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depusă de către SRL „Viragaz-prim” și Victor Cobzari.

Astfel, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SRL „Viragaz-prim” și Victor Cobzari.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Maria Ghervas